

במדינה

הרי נדהמו הישראלים — כולם ציונים טובים וכשרים — מדברי אמריקאי אחד, שביטא את דעת רוב חבריו. קבע סטאנלי לאיאל, סגן נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי, בנאום שזיעזע את הישראלים:

„דושיה זה יבא נזק עצום, אם ישאר בלב הישראלים את הרשם כאילו יש סיכוי כלשהו שתבוא איפעם עליה יהודית מן הארצות-הברית... דור זה, והדור הבא, והדורות שיבואו אחריו, הם חלק בלתי נפרד מן הנסיון הגדול של הדמוקרטיה האמריקאית. אתם מביאים לנו נזק רב כי אשר מנהיגים ממריצים בנו לעלות לישראל לא כיהודים, אלא כקבוצה, כעם. מעשה זה מצדכם יוצר בכל רחבי אמריקה את הרשם שאנו, יהודי אמריקה, יש לנו נאמנות כפולה, מעין לאומיות כפולה. אין זה נכון. לאומיותנו היא אמריקאית, נאמנותנו היא לארצות-הברית. אין לנו שום כפילות של רגשות בשטח זה.

„הייתי רוצה שהדבר יהיה ברור כשמש. על כן אתן לכם דוגמה שאי אפשר שלא להבינה. הדבר הוא בגדר היפותזה, הוא רחוק מלהיות ודאי, אך הוא מעורר את המחשבה.

„ובכן: אם תגושש ישראל בעתיד, מסיבות של מדיניות הפנימית, את מחנה הדמוקרטיה המערבית ותצטרף לגוש הסובייטי בחלוקה העולמית הקיימת עתה — תרד אז תמיכת יהודי אמריקה בישראל עד כדי ולק זעיר מן התמיכה הניתנת כיום. ... אילו הייתם מבינים אותנו, הייתם יודעים כי אנו רואים באמריקה את ארצנו שלנו, ארץ שבה אנו מתגאים ללא גבול — כשם שאתם גאים בארצכם, ישראל. הטעם הטוב. אחרי הנאום גילה לאואל באוזני כתב ישראלי כי מחק קטע אחד מן נאומו. בקטע זה התכוון לומר שאם תפרוץ איפעם מלחמה בין ארצות-הברית וישראל, יילחמו יהודי אמריקה בשורות הצבא האמריקאי. זה נכון לגמרי, הוסיף לאואל, „אך חשבתי שאולי אין זה מן הטעם הטוב להגיד זאת, במעמד זה“.

בדלתיים סגורות

עוד לפני שנפתח הפה הראשון בדו"ח שיה, היה ברור לכל כי מטרתו האמיתית שונה מזו שהוצגה רשמית: לבן-גוריון היתה זו הזדמנות יוצאת מן הכלל להפגין איבה לדרי נחום גולדמן, ואילו לפרניץ היתה זו הזדמנות להעלות את קרנו של ארגונו הקטן על-ידי קבלת גושפנקא ישראליה רשמית.

שד נורא כריכה. פיקוק בכנות רצון גם של האמריקאים לגלות את ישראל היה עולה וגובר עוד יותר, אילו ידעו משתתפי דו"ח השיח והעיתונאים שביסו את המאורע, כי עוד לפני הפתיחה הוסר מסדוריומו נושא מכריע: שאלת הממשל הצבאי ומצב המיעוט הערבי בישראל.

הסביר סיד אפלבראם, מנהל המהלקה הז'אנליסאכסית של מרכז ההסברה, כי אין זה רצוי לעורר את הנושא בפומבי. „מדוע? שאל שד פוליר, האיש החזק וקצרה-הרוח של הקונגרס, אשר הכין נאום דוהט על הנושא. הנימוק היה ידוע: „מבחינה בטחונית“.

שד לא שוכנע, אך פרינץ ורוב אנשיו הכריעו בצורה דמוקרטית-אמריקאית: הם היו רוב, והם קיבלו דברי הסבר. שד פוליר, פרקליט ותיק, הלוחם זה שנים על זכויותיהם של פורטוריקאים וכושנים בניו-יורק, לא נסוג, אם כי נאלץ להסתפק בפשרה: הובטח לו כי החיכוך על הנושא המעניין אותו יתקיים — אך בדלתיים סגורות.

ואמנם, כאשר נסגרו דלתות בניין האו"ם הירושלמיים, נפתחו דלתות דירתו של תדי קולק. שם, על כוסיות ויסקי וקוניאק, נפגשו שוב מנהיגי הקונגרס ופקידים בכירי רים של משרד ראש-הממשלה ומשרד-החוץ. **אספירין לחוליה.** את ההתקפה האמריקאית העיקרית ניהל שד. הוא התקיף את תדי קולק ואת שמואל דיבון, מנהל המחלקה לעניינים ערביים של משרד-החוץ, חזר על אשר לא יכול היה לומר בנעילת דו"ח השיח הפתוח: „אם לא תשנו את יחסכם למיעוט הערבי, תעמוד עמדתכם המוסרית בסכנה“.

טען תדי קולק: „עלינו להוריד את החום של השאלה עד למינימום, ולהחזיק אותה במינימום“.

שד: „השאלה היא לא כיצד להוריד את החום, אלא כיצד לרפא את החוליה! הוא סירב לקבל את כל גלולות האספירין ש-

(המשך מעמוד 7)
לים (ראה הנידון). 300 חברי האירגון, אחד מרבים המתחרים על חסרי יהודי אמריקה, ביקשו דו-לשוח עם עמיתים ישראלים. הן כל קיה כי שמש ההבנה והידידות תאיר את המיפגש.

משתתפי דו"ח השיח ישבו סביב שולחנות קטנים, לרגלי שורת דגלים ישראליים ואמריקאיים. הם ציפו לשני הפותחים: פרינץ, מי שהיה בעבר ראש הקהילה היהודית של ברלין בראשית ימי הנאצים, ואבא אבן.

אין לסמוך. שש הנקודות העיקריות בנאומו של פרינץ לא הפתיעו ביותר. טען הרב הברלינאי-האמריקאי:

● צעירי היהודים באמריקה מזדהים פחות ופחות עם ישראל.

● בעוד עשר שנים לא יוכלו מנהיגי ישראל לסמוך על יהודי אמריקה במידה בה

ההלך, בבואך אל מרכז מפא"י, אמור לה כי ראית אותנו ממשיכים לשבת כאן, כפי שציוותה המפלגה!"

הם סומכים עליהם כיום. ● בארצות-הברית ישנה אנטי-שמיות, אך היא חלשה מדי מכדי שתבריק את הדי יהודים לישראל.

● הסכנה האמיתית הרובצת על יהדות אמריקה היא פנימית — התרוקנות מתוכן יהודי.

● הפרדת הדת מן המדינה היא לטובת היהודים, גם כשהם מהווים מיעוט (בארצות-הברית) וגם כשהם מהווים רוב (בישראל). ● יהודי אמריקה מאוכזבים מכך שכל ענייני היהדות בישראל מסורים למנהיגות הדתית, תחת שון תעסוק בענייניה שלה.

● „המליצות היו יפות“. כל זה לא היה מרעיש. ופחות מרעיש היה אבא אבן, שרה-חנינו, שהכין את נאומו עוד לפני שמעז את נאומו של פרינץ, לא היה על כן מסוגל להשיב לו. נאומו היה מגולגל, מצותח ורך כנאם עצמו — מחרות של מלים אנגליות נפלאות, במיבטא אוי-ספורדי מרהיב, שנאמרו בבטחון של תלמיד מצטיין, היוזע מראש כי יקבל ציון גבוה עבור חיבורו. היה זה החלק האמנותי של הערב.

דבריו של אבן לא יכלו להפתיע איש בישראל, כי הוא חזר כדרכו על דברים הנלמדים בכיתה א' בארץ. אולם תגובת המאזינים האמריקאיים היתה שונה לגמרי. השיב אחד האמריקאים, בנאומו: „הק שבתי בתדהמה לדברי אבא אבן. המליצות היו מנוסחות יפה, אך הן ביטאו הנחות יסודיות יהודי אמריקה לא יבינו ולא יקבלו אותן... למרות הכחשתו, ולמרות ריבוי-המלל שלו טוען אבן כי היהדות זהה עם ישראל, שהיהדות זהה עם לאומיות. לא נקבל הנחה זו!“

„אנו אמריקאים! אם נדהמו הישראלים, יקאים מדברי הציונים השולטים בישראל,

● **יחסים חדשים בין הממשלה האלג'ירית ודרי נחום גולדמן יקומו על רקע כלכלי:** גולדמן הבטיח לאלג'יריים לקשר אותם עם בנקים יהודיים באמריקה, ולהעניק להם את עזרת המוסדות היהודיים להקמת רשת בתי-ספר מקצועיים, ובשטחים אחרים.

● **ההר יבוא אל מוחמד:** מנהיגי הליברלים יסעו לאמריקה, כדי להיפגש עם גולדמן ולשכנע אותו להצטרף למפלגתם. שום שיחה רצינית על נושא זה לא התקיימה בעת שהותו של גולדמן בארץ.

● **חברת היהלומים של ממשלת ישראל תקבל מונופול מוחלט על ייצוא היהלומים הגולמיים של הקהילה המרכזית אפריקאית, בתנאים של שותפות של 50 אחוז מן הרווחים ושיחורר ממיסוי קמ"א.** החברה הממשלתית, שהוקמה תחילה לשם עידוד

תעשיית-היהלומים בעיריות-הפיתוח בארץ, תחסל את כל פעולתה בשטח זה, כדי להתמסר לעסקים החדשים.

● **חברי אצ"ל וזח"ל לשעבר בשורות המדינה יקבלו תוספת ותק, כמו חברי ההגנה.**

● **משרד-הבטחון יענה גירישה לפקח בצורה יעילה יותר על עיסקותיו.** בין השאר, יבטל את המינהל למסור הזמנות ללא מיכרס. ● **יתכן שתקום מועצה ציבורית עליונה לענייני הסברה.** כדי ליעל את פעולות ההסברה ולמנוע כפילות, ישותפו במועצה זו באי-כוח של המוסדות העוסקים בהסברה, וכן מומחים לשטחי הפירסומות.

● **במפא"י יועלו האשמות נגד יוסף אלמוגי, כאילו חיבל בכוונה בביטול שעות-הליקוי בחיפה,** כדי להתנקט בלוי אשכזי, שלא נתן לו את הסמכויות שרצה. הדעה היא, שמרד הפקידים בחושיסטאן לא היה אפשרי אילו הופעל נגדו מלוא הלחץ של חושיסטאמוגי.

● **אזרחים ישראליים, שיתקעו בתוך-לארץ ללא כסף בכיסם, יזכו בעתיד לטיפול רשמי ושיטתי.** יעובד נוהל מיוחד למטרה זו, שינחה את עובדי הנציגויות בחו"ל.

● **רישום התלמידים באיזורי הפיתוח עשוי לעבור מידי משרד-החינוך ליד המועצה האזורית.** דבר זה עשוי להביא למניעת תקלות רבות, אך מאידך ישעבד את הרישום למיקוח קואליציוני מקומי.

● **אם אתה פקיד המדינה, ומקווה לקבל שיכון מוזל, אתה עלול להתאכזב.** יתכן מאוד כי בעתיד ייקבע כלל שרק שמאי המדינה יכול לקבוע את מחיר השיכונים לפקיד המדינה, ושקביעתו תהיה סופית.

● **משרד-הפנים ינקוט אמצעים לחיסול אידיהוויקס הבלתי-ספורים ככרסמת רישום-התושבים.** תעלה הצעה לאפשר לכל אזרח לשלוח בדואר תיקוני פרטים, יחד עם פנקס הזהות, אל משרד-הפנים, אשר יחזיר את הפנקס בדואר. כן עשוי המשרד להיעזר במוסדות ציבוריים אחרים, כגון

הדואר, חברת-החשמל, קופת-חולים והרשויות המקומיות, על מנת לקבל מהם אוטומאטית כל שינוי כתובת. הכוונה היא, בעיקר, ליעל את פיקס הבוחרים. ● **בניין מפואר נוסף יוקם בירושלים.** אחרי סיום דו"ח השיח הישראלי-אמריקאי, הבטיח ראש-הממשלה אישית להעניק לקונגרס היהודי

האמריקאי מיגרש יקר, ליד מלון המלך דויד, כדי להקים שם מרכז לאירגון זה, כהפגנה נוספת להתרחקותו של בן-גוריון מן ההסתדרות הציונית.